

ELS BENEFICIS DE LA LECTURA. ALGUNES ASTÚCIES PER ACONSEGUIR QUE ELS INFANTS ESTIMIN ELS LLIBRES

Jaume Centelles

<https://revistabarbiana.com/els-beneficis-de-la-lectura-algunes-astucies-per-aconseguir-que-els-infants-estimin-els-llibres/>

10.02.2020

L'hàbit de la lectura és quelcom que es cultiva a poc a poc, sense pressa. Però és quelcom, també, que cal cuidar, oferint models, facilitant situacions, convidant a trobar aquest plaer que és la lectura. Jaume Centelles ens ofereix algunes pistes per crear aquests ambients que condueixin al gust per la lectura. I ens ofereix, també, cinc consells bàsics per a famílies per tal de facilitar-ho, també, des de casa.

Roberto Cotroneo li explicava al seu fill Francesco que els llibres seriosos, els llibres dels adults, tenen el mateix encís que el veler de polsim d'or d'en Peter Pan. I li deia que si els infants han pensat, per un moment, que veuen el veler volant pel cel, una nit d'estiu, els adults també somiem en topar-nos de cara amb els nostres personatges preferits, personatges de novel·la que no han existit mai.

Llegim per saber que no estem sols i que tenim anhels, dubtes i pensaments comuns, ens està dient que la lectura ens fa més persones.

Quan Cotroneo es pregunta "¿Quin joycià, a Dublín, no ha cregut topar-se alguna vegada amb l'Stephen Dedalus?" ens està parlant del poder de la imaginació, d'allò que, com diu la inefable Matilda quan ens recorda que llegim per saber que no estem sols i que tenim anhels, dubtes i pensaments comuns, ens està dient que la lectura ens fa més persones.

M'agrada especialment el fragment del llibre on relata:

«I després et diré una cosa, Francesco, i aprèn-la: refia't d'aquells a qui agrada llegir, refia't d'aquells que porten sempre a sobre un llibre de poesies. Mira't amb malfiança aquells que et diuen que no tenen temps, que la literatura és una cosa bonica, que quan ets jove pots llegir, però després... Menteixen, tant se'ls en dona. Menteixen sabent que menteixen.»

Portar a sobre un llibre

La mestra que arriba a classe amb un llibre sota el braç, l'obre i en llegeix un fragment, està fent de model.

Aquest portar a sobre un llibre és una de les accions més senzilles per encomanar el gust per la lectura. La mestra que arriba a classe amb un llibre sota el braç, l'obre i en llegeix un fragment, està fent de model. Potser els seus alumnes no entendran el

missatge, però veuran com algú s'emociona i els contamina amb unes paraules llegides amb serenor, ben vocalitzades i emotives. Potser.

L'adquisició de la lectura i l'escriptura es produeix de manera formal a l'escola però hi ha altres factors que aplanen el camí i ajuden extraordinàriament a que aquest aprenentatge sigui reeixit. Ho veiem quan els infants arriben al centre educatiu per primera vegada i la mestra observa els diferents nivells maduratius derivats de la pròpia història de cadascú i de les diferents experiències d'aprenentatge i socialització viscudes. N'hi ha de tota mena, algunes previsibles i altres, sorprenentment, molt riques. Aquestes diferències són fruit de les interaccions diàries que es produeixen a casa entre pares i fills, en un context d'aprenentatge més informal i imperceptible.

Llenguatge oral

A mesura que els infants van creixent, encara es nota més la influència del context on cadascú aprèn, els contes que els expliquen els avis, els llibres que llegeixen, les vistes a la biblioteca del barri.

Influeix positivament si la mestra promou activitats on el llenguatge oral sigui present, si optimitza l'adquisició de vocabulari i si possibilita el desenvolupament de la comprensió i del coneixement del món mitjançant lectures, i escrivint i parlant dels textos compartits.

Aquestes diferències es poden pal·liar, en part, quan les mestres gestionen les condicions favorables perquè l'encontre entre un nen i un llibre sigui dinàmic i profitós. Influeix positivament si la mestra promou activitats on el llenguatge oral sigui present, si optimitza l'adquisició de vocabulari i si possibilita el desenvolupament de la comprensió i del coneixement del món mitjançant lectures, i escrivint i parlant dels textos compartits. Tot plegat són animacions a la lectura que també escurcen la bretxa cultural, de manera indirecta.

Passió i intercanvi de pensaments

Promoure el gust per la lectura requereix que el mestre sigui capaç de transmetre certa passió i permetent l'intercanvi de pensaments durant les activitats lectores. Es pot començar fent accions en gran grup, continuar en grups reduïts i acabar de manera individual.

Llegir una estona

Cal, emperò, que es disposi de bons llibres, de temàtiques variades, a l'abast dels infants.

A l'escola i a casa, dedicar una estona a llegir és també, una bona animació. Cal, emperò, que es disposi de bons llibres, de temàtiques variades, a l'abast dels infants. Aquests moments de lectura (compartida, guiada o individual) ajuden als nens i nenes a fer-se grans perquè faciliten la construcció de la seva personalitat, amplien el seu vocabulari i els proporciona velocitat lectora. També els ajuda a comprendre el món, a discernir el que és just, a madurar i a desenvolupar el sentit crític.

Els beneficis de la lectura

La lectura permet que els lector cultivin qualitats com la confiança, la humilitat, la curiositat i la capacitat de treball.

La confiança va creixent a mesura que s'entén el que es llegeix i s'aprèn a relacionar, anticipar esdeveniments i a fer deduccions. Si no hi ha confiança en un mateix es generen pors, inseguretats i fracassos.

La humilitat ens recorda que no es coneix tot. A mesura que anem llegint, ens adonem de la necessitat de seguir aprenent i comprenent com funcionen les coses, les relacions, el món.

La curiositat és essencial per seguir preguntant, per descobrir, per seguir endavant i intentar millorar la pròpia vida i la dels altres.

Si, a tot això, li sumen esforç, aconseguirem que siguin persones amb capacitat de treball; aconseguirem, en definitiva, persones lliures, creatives i independents.

La lectura permet als nens adoptar comportaments i formes de resoldre situacions complicades (sovint, inconscientment) gràcies als models, als bons models, que els personatges els ofereixen quan superen situacions similars.

La lectura proporciona altres beneficis —no tan visibles com el rendiment acadèmic— que afecten el desenvolupament emocional, a generar confiança en si mateix, a sentir-se més independent i, sobretot, a veure el món de manera global. La lectura permet als nens adoptar comportaments i formes de resoldre situacions complicades (sovint, inconscientment) gràcies als models, als bons models, que els personatges els ofereixen quan superen situacions similars.

No hi ha màgia ni mètodes meravellosos, no hi ha pocions miraculoses però, a poc a poc, amb actes pedagògics basats en la confiança i en els valors positius, renunciant al fracàs, els alumnes, tots els alumnes, són capaços de tenir èxit.

Una de les funcions principals de la literatura —poesia, prosa, còmic, teatre, etc.— és que, a més de gaudir de la lectura, permet relacionar, comparar, reflexionar i ajudar al creixement interior.

Cinc activitats per promoure la lectura

Cinc de les activitats que els pares i les mares podeu fer per ajudar els vostres fills a esdevenir bons lectors són:

1. **Habiliteu un espai** a casa per endreçar els seus llibres. Pot ser una prestatgeria o una senzilla maleta.
2. **Trobeu temps per llegir.** Junts, que notin que els hi dediqueu el vostre temps, que notin que compartiu històries, sentiments, que percebin que l'estrès i els problemes queden aparcats momentàniament. És preferible que sigui una activitat diària (breu, d'uns quinze minuts) que fer una sessió llarga cada setmana.
3. **Aneu amb ells a la biblioteca** més propera a demanar en préstec llibres, revistes especialitzades i documents dels temes que els interessin.
4. **Interesseu-vos pel que està llegint.** Llegir junts enforteix els lligams afectius i les habilitats de comprensió. Mentre llegiu, convé que els hi feu preguntes (què li ha dit la guineu quan ha sabut que...?) i els feu imaginar que hagués passat si tal personatge hagués reaccionat d'una altra manera (i si enlloc de triar el camí de la muntanya, hagués triat el de la platja?)
5. **Feu-los adonar de les paraules que troben pel carrer** (rètols de les botigues, etiquetes, embalatges, etc.). Veure paraules impreses permet connectar els sons i les grafies. Quan passegeu, assenyalau rètols, tanques publicitàries o cartells, i

pregunteu als vostre fills si saben altres paraules que comencin per la mateixa lletra o si coneixen alguna que rimi, per exemple.

Victor Hugo deia que cal que hi hagi llibres per tot arreu. El novel·lista francès sabia que els nens que llegeixen posseeixen alguna cosa poderosa i molt estimulante perquè els llibres els mostren els seus secrets i on abans hi havia ombres, ara hi ha llum.

Llegir és un joc que requereix anar a poc a poc, construint significats, un joc al que s'accedeix amb bastides sòlides, sense pressa. No tingueu pressa perquè aprenguin.

Tots els nens aprenen al seu ritme, així que és millor que ho facin de manera agradable. Per ser un bon lector, cal llegir. I recordeu que per aconseguir-ho, us heu de proveir de paciència, ser amables amb els vostres fills i sobretot, tenir confiança perquè se'n sortiran, segur.